

Autovirsbūvju remontatslēdznieka profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – autovirsbūvju remontatslēdznieks.
2. Profesijas kods – nav piešķirts.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– autovirsbūvju remontatslēdznieks veic transportlīdzekļu, transportlīdzekļu sastāvu, traktortehnikas (turpmāk tekstā – transportlīdzekļi) virsbūvju, kabīņu, furgonu, vagonu (turpmāk tekstā – virsbūves), kā arī to sastāvdaļu nomaiņu, remontu, restaurāciju un virsmas sagatavošanu krāsošanai.

Autovirsbūvju remontatslēdznieks strādā uzņēmumos, kuros veic transportlīdzekļu tehnisko apkopi un remontu, specializējoties virsbūvju remontdarbu izpildē, vai kā pašnodarbināta persona, vai individuālais komersants.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja noteikt nepieciešamos transportlīdzekļu virsbūvju remontdarbus un saplānot tos atbilstoši ražotāju noteiktajai remonta tehnoloģijai.
2. Spēja noteikt transportlīdzekļu virsbūvju remontdarbu izmaksas un novērtēt remontdarbu ekonomisko pamatotību.
3. Spēja sagatavot darba vietu transportlīdzekļu virsbūvju remontdarbu veikšanai.
4. Spēja novērtēt un izmērīt transportlīdzekļu virsbūvju deformāciju lielumu un apjomu, plānot deformāciju novēršanas darbu secību un noteikt nepieciešamo tehnoloģiju.

5. Spēja veikt nepieciešamo transportlīdzekļu virsbūvju detaļu demontāžu un montāžu, kā arī veikt pretkorozijas apstrādi.

6. Spēja atjaunot transportlīdzekļu virsbūvju bojāto detaļu virsmu formas, izmantojot virsbūves remonta stendu, lietojot atslēdznieka rokas instrumentus un izmantojot alvošanas un špaktelēšanas remonttehnoloģiju.

7. Spēja transportlīdzekļu virsbūvju remontdarbos izmantot metināšanas tehnoloģijas (gāzmetināšana, lokmetināšana, kontaktmetināšana).

8. Spēja kontrolēt darba kvalitāti, izdarot mērījumus un vizuāli novērtējot transportlīdzekļu virsbūves.

9. Spēja ievērot darba aizsardzības prasības, pārbaudīt un lietot remontatslēdznieka instrumentus un aprīkojumu, darba apģērbu, individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus atbilstoši darba aizsardzības prasībām.

10. Spēja sniegt pirmo palīdzību.

11. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības.

12. Spēja lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

13. Spēja profesionāli pilnveidoties un sekot līdzi jaunākajām tehnoloģijām transportlīdzekļu virsbūvju remonta jomā.

14. Spēja strādāt komandā, ievērojot profesionālās un vispārējās ētikas principus.

15. Spēja plānot un organizēt savu darbu, un uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.

16. Spēja ievērot darba tiesisko attiecību regulējošos normatīvos aktus.

17. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.

4. Profesionālās darbības pamatzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Lasīt un izprast tehnisko dokumentāciju, izmantot iegūto informāciju darba procesā.

2. Vizuāli novērtēt transportlīdzekļu virsbūvju un to detaļu deformācijas.

3. Veikt transportlīdzekļu virsbūvju konstrukcijas ģeometrijas kontrolmērījumus.

4. Izvēlēties atbilstošāko tehnoloģisko risinājumu transportlīdzekļu virsbūvju remontdarbu veikšanai.

5. Izmantot ražotāju noteikto transportlīdzekļu virsbūvju remonta tehnoloģiju.

6. Vizuāli novērtējot un izmantojot mērierīces, pamatot, kurām detaļām, mezgliem vai agregātiem nepieciešama demontāža, nomaiņa vai remonts.

7. Lasīt darba uzdevumu un izveidoto tāmi.

8. Novērtēt transportlīdzekļu virsbūvju remontdarbu izmaksas un darbietilpību.

9. Sagatavot darba vietu atbilstoši izmantojamā aprīkojuma un iekārtu lietošanas instrukcijām.

10. Lasīt iekārtu un instrumentu lietošanas instrukcijas.

11. Izmantot elektroniskos informācijas avotus un tehnisko literatūru.

12. Sagatavot palīgiekārtas atbilstoši izmantojamā aprīkojuma un iekārtu lietošanas instrukcijām.

13. Sakārtot darba vietu atbilstoši uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumiem.

14. Veikt iekārtu un instrumentu apkopi atbilstoši to lietošanas instrukcijām.

15. Lietot mehāniskās, elektroniskās un lāzera mērierīces.

16. Izmantot darbā atslēdznieka rokas instrumentus, pneimatiskos un elektriskos rokas instrumentus.

17. Izmantot transportlīdzekļu virsbūvju remontu tehnoloģijai atbilstošus materiālus.

18. Lietot maskēšanas materiālus.

19. Alvot un špaktelēt virsmas.
20. Atjaunot deformētās virsmas izvelkot.
21. Izmantot līmēšanas tehnoloģijas.
22. Izmantot metināšanas tehnoloģijas (gāzmetināšana, lokmetināšana, kontaktmetināšana).
23. Lietot virsmas deformācijas noteikšanas instrumentus.
24. Izprast un ievērot vides aizsardzības prasības.
25. Ievērot darba aizsardzības noteikumus, tai skaitā strādājot paaugstinātas bīstamības apstākļos.
26. At pazīt drošības zīmes un ievērot tās.
27. Ievērot elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus.
28. Lietot iekārtu un darbgaldu aizsardzības aprīkojumu.
29. Pārbaudīt instrumentu un aprīkojuma atbilstību darba aizsardzības prasībām.
30. Lietot individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus.
31. Sniegt pirmo palīdzību.
32. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.
33. Apgūt profesionālās kvalifikācijas pilnveidei nepieciešamās zināšanas, sekot līdzi informācijai par jaunākajām tendencēm transportlīdzekļu virsbūvju remonttehnoloģiju jomā.
34. Piedalīties darba aizsardzības apmācībās (instruktāžās) un savlaicīgi veikt obligātās veselības pārbaudes.
35. Darba uzdevuma ietvaros sadarboties ar citiem darbiniekiem, strādājot komandā un ievērojot profesionālās un vispārējās ētikas principus un darba kārtības noteikumus.
36. Veikt darba pienākumus, nekaitējot savai, kolēģu un klientu veselībai.

37. At pazīt darba vides riskus un veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai mazinātu to ietekmi.

38. Pārvaldīt valsts valodu.

39. Pārvaldīt vienu svešvalodu saziņas līmenī.

40. Veikt darbu patstāvīgi un uzņemt atbildību par sava darba rezultātu.

41. Ievērot darba tiesisko attiecību noteikumus.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. ķīmija (automobiļos un remontdarbos izmantojamo vielu īpašības);
- 1.2. līmēšanas tehnoloģijas;
- 1.3. remontdarbu procesu organizācija;
- 1.4. uzņēmējdarbības pamati;
- 1.5. ergonomikas pamati.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. transportlīdzekļu virsbūvju remontdarbu izmaksu aprēķini;
- 2.2. darba normēšanas pamati;
- 2.3. darba vietas sagatavošana un uzturēšana kārtībā;
- 2.4. elektrotehnika;
- 2.5. automobiļu remontam nepieciešamās iekārtas un instrumenti;
- 2.6. iekārtu un instrumentu apkope;
- 2.7. materiālu mācība (metāli, plastmasas, tehniskie šķidrums, naftas produkti, pretkorozijas līdzekļi un trokšņu izolācijas materiāli);
- 2.8. metālu tehnoloģija;
- 2.9. rasēšanas pamati;
- 2.10. sauszemes transportlīdzekļu uzbūve un konstrukcija;
- 2.11. tehniskā mehānika;
- 2.12. transportlīdzekļu virsbūvju remontam nepieciešamie ekspluatācijas materiāli;
- 2.13. darbs ar tvertnēm ierobežotas redzamības apstākļos, ierobežota pārvietojuma apstākļos, paaugstinātas ugunsbīstamības apstākļos;
- 2.14. komunikācijas pamati;

- 2.15. informācijas ieguves metodes;
- 2.16. profesionālie termini valsts valodā un vienā svešvalodā..

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. transportlīdzekļu virsbūvju remontu tehnoloģijas;
- 3.2. tehniskie mērījumi;
- 3.3. atslēdznieka darba pamati;
- 3.4. informācijpratība (informācijas tehnoloģijas);
- 3.5. izmēru ķēdes;
- 3.6. lokmetināšana;
- 3.7. gāzmetināšana;
- 3.8. kontaktmetināšana;
- 3.9. darba aizsardzība (darba vietas aizsardzības aprīkojums, darba drošības zīmes un signāli, individuālie un kolektīvie aizsardzības līdzekļi un to lietošana, darba aizsardzības prasības darbā ar instrumentiem un aprīkojumu);
- 3.10. elektrodrošības noteikumi;
- 3.11. ugunsdrošības noteikumi, rīcība ugunsgrēka gadījumā;
- 3.12. pirmās palīdzības sniegšana;
- 3.13. vides aizsardzība;
- 3.14. profesionālās un vispārējās ētikas principi;
- 3.15. darba tiesiskās attiecības;
- 3.16. valsts valoda;
- 3.17. viena svešvaloda saziņas līmenī.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Darba aizsardzības noteikumu ievērošana.	1.1. ievērot vispārējos darba aizsardzības noteikumus; 1.2. pārbaudīt iekārtu un aprīkojuma atbilstību darba aizsardzības prasībām; 1.3. pārbaudīt individuālo aizsardzības līdzekļu atbilstību darba aizsardzības prasībām; 1.4. lietot individuālos aizsardzības līdzekļus; 1.5. ievērot drošības signālus un zīmes; 1.6. ievērot elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus; 1.7. ievērot darba aizsardzības noteikumus, strādājot paaugstinātas bīstamības apstākļos; 1.8. ievērot vides aizsardzības prasības; 1.9. savlaicīgi veikt obligātās veselības pārbaudes; 1.10. darba procesā lietot sev un apkārtējiem nekaitīgus un drošus darba paņēmienus.
2. Remontējamās virsbūves tehniskā stāvokļa novērtēšana.	2.1. novērtēt remontējamās virsbūves tehnisko stāvokli vizuāli, veikt nepieciešamos mērījumus; 2.2. noteikt darbus, kuri attiecināmi uz virsbūves vai citu remontējamo transportlīdzekļu sastāvdaļu remontu saskaņā ar darba uzdevumu; 2.3. noteikt, kurām detaļām, mezgliem vai agregātiem nepieciešama demontāža, nomaiņa vai remonts; 2.4. noteikt transportlīdzekļa sastāvdaļu demontāžas darbu secību; 2.5. novērtēt maināmo mezglu un detaļu balsta un stiprinājuma virsmas; 2.6. izprast remontam nepieciešamā darba apjoma, nomaināmo vai atjaunojamo detaļu, mezglu, agregātu un materiālu izmaksu aprēķinu, pamatojot remontdarbu ietilpību ar normatīviem; 2.7. prognozēt remontdarbu izmaksas un novērtēt remontdarbu ekonomisko pamatotību.
3. Darba vietas sagatavošana darba uzdevuma veikšanai.	3.1. izvēlēties nepieciešamos darbarīkus, instrumentus, iekārtas un palīgierīces atbilstoši izgatavotājrūpnīcas reglamentētajai remonta tehnoloģijai; 3.2. organizēt darbu, sagatavot darba vietu atbilstoši

	<p>veicamo darbu paņēmieniem un apjomam;</p> <p>3.3. pārbaudīt izmantojamo iekārtu stiprinājumus, palīgierīces, instrumentus, kontroles un drošības sistēmas atbilstību darba aizsardzības noteikumiem;</p> <p>3.4. nostiprināt bojāto transportlīdzekli vietā, kur paredzēta virsbūves remonta izpilde;</p> <p>3.5. pievienot vai pieslēgt enerģijas avotam nepieciešamās palīgiekārtas;</p> <p>3.6. atvienot vai atslēgt no enerģijas avota nepieciešamās palīgiekārtas pēc darba pabeigšanas;</p> <p>3.7. sakārtot darba vietu pēc darba pabeigšanas atbilstoši iekšējās kārtības noteikumiem;</p> <p>3.8. veikt iekārtu un instrumentu apkopi atbilstoši ekspluatācijas noteikumiem.</p>
<p>4. Transportlīdzekļa virsbūves remontdarbu veikšana.</p>	<p>4.1. veikt virsbūves deformāciju lieluma un virziena kontrolmērījumus remonta laikā;</p> <p>4.2. izvēlēties virsbūves deformāciju novēršanas tehnoloģiju atbilstoši izgatavotājrūpnīcas reglamentētajai remonta tehnoloģijai;</p> <p>4.3. noteikt darba operāciju secību atbilstoši izgatavotājrūpnīcas reglamentētajai remonta tehnoloģijai;</p> <p>4.4. veikt nepieciešamo mezglu un detaļu demontāžu atbilstoši izgatavotājrūpnīcas reglamentētajai remonta tehnoloģijai;</p> <p>4.5. izpildīt sagatavošanas darbus transportlīdzekļa virsbūves deformāciju novēršanai: veikt salona maskēšanu, atbrīvot virsbūves deformētās un stiprinājumu fiksēšanas vietas no traucējošām detaļām un mezgliem, aizsargāt stiklojumu, riepas, dekoratīvos diskus;</p> <p>4.6. atjaunot virsbūves bojāto detaļu virsmu formas, izmantojot virsbūves remonta stendu, kā arī lietojot atslēdznieka rokas instrumentus, izmantojot alvošanas un špaktelēšanas remonttehnoloģiju;</p> <p>4.7. uzstādīt noņemtās detaļas, mezglus un agregātus atbilstoši izgatavotājrūpnīcas reglamentētajai remonta tehnoloģijai;</p> <p>4.8. lietot pretkorozijas līdzekļus un hermetizācijas materiālus metināmo detaļu saduršuvēs, salāgojumos un virsbūves slēgtajos dobumos.</p>

5. Darba kvalitātes kontrolēšana.	5.1. veikt virsbūves kontrolmērījumus atbilstoši automobiļu izgatavotāju prasībām; 5.2. pārbaudīt virsbūves remontētās virsmas kvalitāti; 5.3. pārbaudīt uzstādīto blakus detaļu salāgojamo virsmu un sadurpunktu sakritību; 5.4. pārbaudīt pretkorozijas līdzekļu un blīvmateriālu lietojumu.
6. Profesionālā pilnveide.	6.1. piedalīties profesionālās pilnveides pasākumos; 6.2. iepazīties ar jaunākajām iekārtām, instrumentiem un palīgierīcēm; 6.3. iepazīties ar jaunākajām tehnoloģijām un materiāliem transportlīdzekļu remontā; 6.4. piedalīties darba aizsardzības apmācībās.

Autoatslēdznieka profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Valentīna Moroza –	eksperte, SIA "Gija", tehniskā direktore;
Ansis Troicis –	eksperts, biedrība "Latvijas transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", sauszemes transportlīdzekļu tehniskais eksperts;
Gints Gailis –	eksperts, SIA "Inchcape Motors Latvia", Virsbūvju departamenta direktors;
Imants Rukuts –	eksperts, SIA "MA Autoserviss", valdes loceklis;
Aivars Rokjānis –	eksperts, AS "Auto-remonts", tehniskais konsultants;
Anna Medne –	moderatore, SIA "Biznesa augstskola Turība", lektore;
Oskars Onževs –	moderators, SIA "Biznesa augstskola Turība", docents.

Autoatslēdznieka profesijas standarta eksperti:

Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmumu asociācija.